

Ar vaistai nuo gripo yra efektyvūs?

Karolis Šablauskas, Ieva Jeremičiūtė, Karmela Blank

Tikriausiai daugelis yra girdėję: jeigu gydysi peršalimą, sirgisi savaite, jeigu ne – 7 dienas. Pastaruoju metu medikų bendruomenėje nerimsta kalbos, kad analogiška taisyklė gali būti taikoma ir paprastam, nekomplikuotam gripui. Šios ligos simptomams palengvinti ir galimoms komplikacijoms išvengti daugelis gydytojų skiria neuraminidazės inhibitorius (NI). Mes siekėme atsakyti, ar Lietuvoje prienami NI (oseltamiviras, zanamiviras) padeda greičiau pasveikti ir sumažina gripo komplikacijų riziką. MEDLINE duomenų bazėje radome 4 sisteminės apžvalgas, išleistą nuo 2013 m., kurios vertino minėtų vaistų efektyvumą.

	Jefferson, 2014	Michiels, 2013	Muthuri, 2014	Santesso, 2013
Ar atlikta tinkama išsami paieška?	■	■	■	■
Ar adekvatūs tyrimo įtraukimo kriterijai?	■	■	■	■
Ar apžvalga įtraukia tinkamus tyrimus klausimui atsakyti?	■	■	■	■
Ar atskirų tyrimų rezultatai panašūs (heterogeniškumas)?	■	■	■	■

Gripo simptomai palengvėja:
Nevartojant vaistų – po 7d
Vartojant oseltamivirą – po 6,3d

Nėra vieningos nuomonės dėl komplikacijų dažnio sumažinimo

Rezultatai

Bendra mokslinių tyrimų kokybė, nagrinėjančių neuraminidazės inhibitorių efektyvumą yra gera. Patikimiausia buvo Jefferson et al. 2014 sisteminė analizė, publikuota Cochrane duomenų bazėje. Lyginant su placebo NI reikšmingai pagreitino simptomų atlydį suaugusiems (oseltamiviras nuo 7 iki 6,3, zanamiviras nuo 6,6 iki 6 dienų). Skiriasi rezultatai dėl sumažėjusios komplikacijų atsiradimo rizikos, tačiau surinkta daugiau duomenų rodančių, jog oseltamiviras sumažina gripo komplikacijų, tokių kaip plaučių uždegimo, riziką. Prieštarinai vertinami duomenys dėl rizikos sunkioms gripo komplikacijoms - vienintelis Muthuri *et al* 2014 tyrimas rodo, jog oseltamiviras sumažina hospitalizuotų pacientų mirtingumą. Nepageidaujamos reakcijos į vaistą, tokios kaip pykinimas ir vėmimas, būdingos abiem vaistams, tačiau retesnės vartojant zanamivirą.

Išvados

Šiuo metu nėra vieningos nuomonės dėl vaistų nuo gripo efektyvumo. NI sutrumpina ligos trukmę, tačiau sunku pagrįsti ar šis laikas yra reikšmingas bendrame ligos kontekste. Taip pat tyrėjai nesutaria, ar oseltamiviras ir zanamiviras sumažina dažniausių gripo komplikacijų, tarp jų ir mirčių, dažnį. Skiriant šiuos vaistus svarbu įvertinti naudos ir galimų nepageidaujamų reakcijų santykį.

Literatūra

1. Jefferson T, Jones MA, Doshi P, et al. Neuraminidase inhibitors for preventing and treating influenza in healthy adults and children. Cochrane Database Syst Rev. 2014;(4):CD008965.
2. Michiels B, Van puyenbroeck K, Verhoeven V, Vermeire E, Coenen S. The value of neuraminidase inhibitors for the prevention and treatment of seasonal influenza: a systematic review of systematic reviews. PLoS ONE. 2013;8(4):e60348.
3. Muthuri SG, Venkatesan S, Myles PR, et al. Effectiveness of neuraminidase inhibitors in reducing mortality in patients admitted to hospital with influenza A H1N1pdm09 virus infection: a meta-analysis of individual participant data. Lancet Respir Med. 2014;2(5):395-404.
4. Santesso N, Hsu J, Mustafa R, et al. Antivirals for influenza: a summary of a systematic review and meta-analysis of observational studies. Influenza Other Respir Viruses. 2013;7 Suppl 2:76-81.